

Lausunto 30.11.2021
Talousvaliokunta

HE 226/2021 vp

Hallituksen esitys laeiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta ja liikenteen palveluista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Palvelualojen ammattiliitto PAM ry (jatkossa PAM) lausuu talousvaliokunnan pyynnöstä hallituksen esitykseen liittyen vuoden 2021 loppuun saakka voimassa olevia tartuntatautilain covid-19-epidemiaan liittyvien väliaikaisten säännösten voimassaolon jatkamiseen sekä säädöksiin tehtäviin lisäyksiin.

PAM kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä ja tuoda palvelualojen työntekijöiden näkökulmia osaksi päätöksentekoa. Esitettävillä muutoksilla on merkittäviä vaikutuksia palvelualan yritysten toimintaan ja siten työntekijöiden arkeen, työturvallisuuteen sekä mahdollisuuteen tehdä työtä omalla alallaan.

PAM on ottanut kantaa myös nyt lausuttavana olevaan esitykseen sen luonnosvaiheessa (VN 28239/2021).¹ Aiemmassa lausunnossaan PAM on nostonut laajasti esille huomiotaan liittyen nyt käsittelyssä olevaan esitykseen ja toivoo valiokunnan tutustuvan myös tuohon kokonaisuuteen. Tässä lausunnossaan PAM haluaa nostaa talouskunnan huomioitavaksi omassa työssään ensisijaisesti seuraavat kokonaisuudet:

- 1. Koronatodistuksen käyttöä ei tule sitoa rajoitusten voimassaoloon**
- 2. Ravintola-ala on jo nyt kriisitilanteessa ja siksi tehtävien lisärajausten kanssa tulee olla erityisen tarkka**
- 3. Ravintola-alaa tulee kohdella yhdenvertaisesti muiden alojen kanssa**
- 4. Tukitoimia tulisi suunnata myös rajoituksista kärsivien alojen työntekijöille**

Hallituksen esityksessä esitetään seuraavia muutoksia nyt voimassa olevaan lakeihin:

- *Ravitsemisliikkeiden toiminnan väliaikaista rajoittamista ja valvontaa koskevien säännösten voimassaoloa jatkettaisiin 30.6.2022 asti.*
- *Koronatodistuksen eli ns. koronapassin käyttöä jatkettaisiin 30.6.2022 asti.*
- *Koronatodistuksen käyttöä koskevaa sääntelyä tarkennettaisiin kohdentamalla käyttö koskemaan yleisötilaisuuden ja tilan koko aukioloaikoja.*

¹ <https://www.pam.fi/media/1.-materiaalipankki-tiedostot-nakyvat-julkisessa-materiaalipankissa/lausunnot/01lausunnot-2021/pamin-lausunto-vn-282392021-esitysluonnos-laeiksi-tartuntatautilain-valiaikaisesta-muuttamisesta-ja-liikenteen-palveluista-annetun-lain-valiaikaisesta-muuttamisesta.pdf>

Lausunto 30.11.2021
Talousvaliokunta

- *Jatkettavaksi 30.6.2022 asti esitetään myös henkilöliikenteessä ja muissa palveluissa noudatettavia erityisiä hygieniavelvoitteita ja toiminnan väliaikaista rajoittamista epidemiatilanteen sitä vaatiessa koskevia säännöksiä ja niiden valvontaa, tarkastuksia, määräyksiä, pakkokeinoja, toimivaltaisia viranomaisia ja tietojen saantioikeutta koskevien säännösten voimassaoloa.*
- *Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi uusi väliaikainen säännös kuntien velvollisuudesta myöntää EU:n digitaalinen koronarokotustodistus EU:n ulkopuolella rokotetuille.*
- *Matkustajamäärien väliaikaista rajoittamista henkilöliikenteessä ja tilojen väliaikaista sulkemista koskevia säännöksiä muutettaisiin siten, että säädetyistä viranomaisen päätöksenteon kriteereistä poistetaan covid-19-taudin ilmaantuvuus.*
- *Kunnan tai sairaanhoitopiirin alueella todettujen tartuntaryppäiden kriteeriä tarkennettaisiin siten, että säännöksen soveltaminen edellyttää, että tartuntaryppäät alueella ovat merkittäviä ja ne voisivat aiheuttaa riskin uusien tartuntojen laajaan leviämiseen alueella.*
- *Tartuntatautilain väliaikaisia terveysturvalliseen maahantuloon liittyvien 16 a–16 g §:ssä olevien säännösten voimassaoloa ehdotetaan myös jatkettavaksi. Nykyisten väliaikaisten säännösten päättymisen jälkeenkin Suomeen saapuvilta henkilöiltä edellytettäisiin luotettavaa todistusta kuuden kuukauden sisällä sairastetusta covid-19-taudista, saadusta hyväksyttävästä covid-19-rokotussarjasta tai ennen Suomeen saapumista tehdystä negatiivisen tuloksen osoittavasta covid-19-testistä.*

Rajoitusten jatkon tarpeellisuutta perustellaan esityksessä rokotekattavuuden kasvun pysähtymisellä oletettavasti jo tämän vuoden lopulla. Kevään 2022 osalta esityksen tausta-analyysissä pidetään todennäköisenä, että rokottamattomien lukumäärän ollessa yhä huomattava tulevat COVID-19-potilaat kuormittamaan terveydenhuoltoa myös keväällä. Nyt esitettävien rajoitusten jatkolla ja tarkennuksilla oletetaan esityksen mukaan olevan eniten vaikutuksia juuri rokottamattomien toimintaan. Esityksessä olevan THL:n arvion mukaan erikoissairaanhoidon kapasiteetti on riittävä epidemian vuoksi hoitoon joutuvien potilaiden hoitamiseksi ilman erillisiä rajoitustoimia vasta toukokuussa 2022.

1. Koronatodistuksen käyttöä ei tule sitoa rajoitusten voimassaoloon

Pääasiallisesti PAM pitää hyvänä, että koronatodistuksen käytölle pohditaan jatkoa ja todistuksen käyttöä halutaan edistää korjaamalla käytössä huomattuja haasteita. PAM pitää kuitenkin erittäin valitettavana, että koronatodistuksen käyttö sidotaan edelleen rajoituksiin. PAM pitää edelleen välttämättömänä selvittää uudelleen koronapassin tämänhetkisiä käytäntöjä sekä siten myös mahdollisuutta laajentaa passin käyttötapoja. PAM pitää tärkeänä laajentaa toiminnanharjoittajan vapaaehtoisuuteen perustuvia todistuksen käyttötapoja erityisesti sellaisissa tilanteissa, jossa terveysturvallisen ympäristön tarjoaminen olisi keino palauttaa kysyntää palvelualojen yrityksiin myös rajoitusten ulkopuolella.

Lausunto 30.11.2021
Talousvaliokunta

2. Ravintola-ala on jo nyt kriisitilanteessa ja siksi tehtävien lisärajausten kanssa tulee olla erityisen tarkka

Esityksessä esitetään koronatodistuksen voimassaolon lisäksi muutoksia todistuksen käyttöön (58 i §:n 2 momentti). Koronatodistuksen käyttöä muokattaisiin siten, että jatkossa rajoituksia ei tarvitsisi noudattaa, jos todistus on käytössä koko kyseisen liikkeen aukiolon tai tapahtuman keston ajan. Tällä hetkellä koronatodistus on ollut käytössä ilta-painotteisesti siten, että yritykset ovat ottaneet todistuksen käyttöön vain tietyinä kellonaikana. Tämä käytäntö on osoittautunut THL:n arvion mukaan sellaiseksi, joka saattaa vähentämisen sijaan lisätä tartuntojen riskejä.

Tehtävän lisäyksen myötä tämänhetkinen käytäntö, jossa esimerkiksi ravintola ei alkuillasta vaatisi asiakkailtaan koronatodistusta, mutta tekisi näin kello 23 jälkeen, ei siten olisi enää mahdollinen. Esityksessä todetaan, että toteutuessaan tämä lisäys mahdollisesti pienentäisi (aluksi) ravitsemisliikkeiden, yleisötilaisuuksien ja muiden tilojen asiakasmääriä, kun liikkeet joutuisivat rajaamaan asiakaskuntaansa laajemmin. Edellä mainitusta syystä johtuen, jos lisäys todella nähdään välttämättömänä, PAM pyytää selvittämään mahdollisuutta rajata nyt tehtävä tarkennus koronatodistuksen käyttöön THL:n riskipotentiaalitaulukon mukaisesti siten, että tehtävä tarkennus koskisi ensisijaisesti vain korkean riskin tilaisuuksia. Ravintola-ala on jo nyt erittäin herkällä ja nopeasti tehtävä muutos todistuksen käyttöön saattaa aiheuttaa yrityksille ylitsepääsemättömiä haasteita jo entisestään mahdottomassa tilanteessa.

Lisäksi PAM haluaa nostaa esille tarpeen määritellä aikaisempaa tarkemmin koko aukioloajan käsite kyseisen lisäyksen osalta. Tällä hetkellä on epäselvää, tarkoitetaanko koko aukiololla yhtämittaista aikaa, jonka ravintola on auki kerralla vai kaikkia vuorokauden sisälle osuvia aikoja, vaikka näissä ei anniskelua toteutettaisikaan. Esimerkiksi tällä hetkellä rajoitusten koskiessa kaikkia anniskeluoikeuksilla varustettuja ravintoloita jo kello 17 alkaen on epäselvää, kuinka tätä määritettä noudatettaisiin nykyisten rajoitusten puitteissa, jos ravintola esimerkiksi sulkee tarjoilunsa aamupalan jälkeen ja avaa uudelleen illalliskattauksia varten tai vastaavasti toimii sekä lounasravintolana, että illallista tarjoavana ravintolana. Tältä osin on hyvä tarkentaa, onko esityksessä tarkoitettua koko yhtämittaista aukioloa vai esimerkiksi ravintolan yhtäjaksoista aukioloa, sillä näillä on merkittävä ero myös elinkeinopoliittisesta näkökulmasta.

3. Ravintola-alaa tulee kohdella yhdenvertaisesti muiden alojen kanssa

PAM on ottanut kantaa ravintoloiden rajoituksiin myös seuraavissa lausunnoissaan vuonna 2021: Sosiaali- ja terveysvaliokunta (HE 245/2020 vp) 5.1.2021ⁱ, Talousvaliokunta (HE22/2021 vp) 3.2.2021ⁱⁱ, Talousvaliokunta (HE 6/2021 vp), 8.2.2021ⁱⁱⁱ, Talousvaliokunta 2.3.2021^{iv}, Sosiaali- ja terveysvaliokunta (HE 32/2021 vp) 15.3.2021^v, Talousvaliokunta (HE 32/2021 vp) 15.3.2021^{vi}, Talousvaliokunta 23.3.2021^{vii}, Sosiaali- ja terveysministeriö 26.4.2021^{viii}, Sosiaali- ja terveysvaliokunta 7.5.2021^{ix}, Talousvaliokunta 7.5.2021^x, Talousvaliokunta (HE118/72021) 7.9.2021^{xi}, Sosiaali- ja terveysministeriö 10.9.2021^{xii},

Lausunto 30.11.2021
Talousvaliokunta

Talousvaliokunta (HE 131/2021 vp, Sosiaali- ja terveysministeriö (VN211186/2021) 30.9.2021.^{xiii}, Sosiaali- ja terveysministeriö (VN/28051/2021) , 9.11.2021^{xiv}

Edellä mainituissa lausunnoissaan PAM on nostanut esille ravintolarajoitusten jatkamisen rikkovan alojen yhdenvertaista kohtelua ja asettavan alan työntekijät kohtuuttomaan tilanteeseen, jossa heidän oikeuttaan tehdä työtään rikotaan toistuvasti. Tämä tilanne ei ole muuttunut.

PAM katsoo yhä, että ravintoloiden rajoitteiden jatkamisen tulee olla linjassa muiden tehtävien tartuntojen leviämistä ehkäisevien päätöksien kanssa. Tästä syystä PAM haluaa vielä erikseen nostaa esille ravintoloiden oikeuden tulla kohdelluksi rajoitteiden osalta yhdenvertaisesti muihin toimialoihin verraten.

4. Tukitoimia tulisi suunnata myös rajoituksista kärsivien alojen työntekijöille

Osana rajoitusten jatkamista on useasti tuotu esille yritysten taloudellinen tilanne sekä mahdollisuudet jatkaa toimintaansa lainkaan tilanteessa, jossa rajoitteista luopumisen todellinen aikajana on edelleen epäselvä. PAM kantaa huolta alan työntekijöiden jaksamisesta ja lopulta myös alan vetovoiman osalta.

PAM katsoo, että pelkästään yrityksille suunnattujen kustannustukien myötä kriisin todellisiksi maksajiksi ovat päätyneet esimerkiksi matkailu- ja ravintola-alan sekä tapahtuma-alan työntekijät, joille ei ole suunnattu tukitoimia siitä huolimatta, että heidän elinkeinonsa ovat olleet toistuvien rajoitusten kohteena.

PAM pitää erittäin valitettavana, että rajoitustoimista aiheutuneita menetyksiä ei ole pyritty kompensoimaan myös kriisitoimialojen työntekijöille esimerkiksi palkanmaksujärjestelmän kautta maksettavien tukien tai korotetun ansioperusteisen työttömyysturvan muodossa, vaan työntekijät ovat saaneet tyytyä tavanomaiseen työttömyysturvaan rajoituksineen ensisäikähdysten jälkeen.

PAM katsoo, että koronaepidemian johdosta asetetuilla rajoituksilla on pitkäaikaisia vaikutuksia kriisitoimialojen työntekijöiden toimeentuloon, kun merkittävä osa heistä on joutunut purkamaan säästöjään tai velkaantumaan välttämättömien menojen kattamiseksi lomautusten ja irtisanomisten myötä. Työntekijöiden toimeentuloon kohdistuvien tukitoimien puute on myös heikentänyt esimerkiksi matkailu- ja ravintola-alan vetovoimaa, kun alalla työskentely koetaan oman toimeentulon kannalta riskialttiina. Tukien suuntaamisessa on kuitenkin koko ajan unohtunut se, että siinä missä rajoitukset veivät yrityksiltä mahdollisuuden harjoittaa elinkeinoaan, ne veivät myös toimeentulon tuhansilta alojen työntekijöiltä.

**Palvelualojen
ammattiliitto**
Servicefacket

Lausunto 30.11.2021
Talousvaliokunta

Helsingissä 30.11.2021

Palvelualojen ammattiliitto PAM ry
Annika Rönni-Sällinen
puheenjohtaja

Lisätietoja:
Eveliina Reponen
yhteiskuntasuhteiden vastaava
puh. +358438267960
eveliina.reponen@pam.fi

ⁱ <https://www.pam.fi/media/1.-materiaalipankki-tiedostot-nakyvat-julkisessa-materiaalipankissa/lausunnot/01lausunnot-2021/02-pamin-lausunto-he-245-2020-hallituksen-esitys-eduskunnalle-laiksi-tartuntatautilain-muuttamisesta-ja-valiaikaisesta-muuttamisesta.pdf>

ⁱⁱ <https://www.pam.fi/media/1.-materiaalipankki-tiedostot-nakyvat-julkisessa-materiaalipankissa/lausunnot/01lausunnot-2021/pamin-lausunto-he-222021-vp-hallituksen-esitys-eduskunnalle-laiksi-majoitus-ja-ravitsemistoiminnasta-annetun-lain-valiaikaisesta-muuttamisesta.pdf>

ⁱⁱⁱ <https://www.pam.fi/media/1.-materiaalipankki-tiedostot-nakyvat-julkisessa-materiaalipankissa/lausunnot/01lausunnot-2021/pamin-lausunto-talousvaliokunnalle-he-62021-vp-hallituksen-esitys-eduskunnalle-laiksi-tartuntatautilain-valiaikaisesta-muuttamisesta.pdf>

^{iv} <https://www.pam.fi/media/1.-materiaalipankki-tiedostot-nakyvat-julkisessa-materiaalipankissa/lausunnot/01lausunnot-2021/pamin-lausunto-he-222021-vp-hallituksen-esitys-eduskunnalle-laiksi-majoitus-ja-ravitsemistoiminnasta-annetun-lain-valiaikaisesta-muuttamisesta.pdf>

^v <https://www.pam.fi/media/1.-materiaalipankki-tiedostot-nakyvat-julkisessa-materiaalipankissa/lausunnot/01lausunnot-2021/pamin-lausunto-stv-hallituksen-esitys-eduskunnalle-laiksi-tartuntatautilain-58-a-ja-58-b-c2-a7n-muuttamisesta.pdf>

^{vi} <https://www.pam.fi/media/1.-materiaalipankki-tiedostot-nakyvat-julkisessa-materiaalipankissa/lausunnot/01lausunnot-2021/pamin-lausunto-tav-hallituksen-esitys-eduskunnalle-laiksi-tartuntatautilain-58-a-ja-58-b-c2-a7n-muuttamisesta.pdf>

^{vii} <https://www.pam.fi/media/1.-materiaalipankki-tiedostot-nakyvat-julkisessa-materiaalipankissa/lausunnot/01lausunnot-2021/pamin-lausunto-he-382021-vp-hallituksen-esitys-eduskunnalle-laiksi-majoitus-ja-ravitsemistoiminnasta-annetun-lain-valiaikaisesta-muuttamisesta.pdf>

^{viii} <https://www.pam.fi/media/1.-materiaalipankki-tiedostot-nakyvat-julkisessa-materiaalipankissa/lausunnot/01lausunnot-2021/pamin-lausunto-hallituksen-esitys-tartuntatautilain-58-d-c2-a7n-muuttamisesta-ja-laiksi-tartuntatautilain-valiaikaisesta-muuttamisesta.pdf>

^{ix} <https://www.pam.fi/media/1.-materiaalipankki-tiedostot-nakyvat-julkisessa-materiaalipankissa/lausunnot/01lausunnot-2021/pamin-lausunto-stv-hallituksen-esitys-tartuntatautilain-58-d-c2-a7n-muuttamisesta-ja-laiksi-tartuntatautilain-valiaikaisesta-muuttamisesta.pdf>

^x <https://www.pam.fi/media/1.-materiaalipankki-tiedostot-nakyvat-julkisessa-materiaalipankissa/lausunnot/01lausunnot-2021/pamin-lausunto-tav-hallituksen-esitys-tartuntatautilain-58-d-c2-a7n-muuttamisesta-ja-laiksi-tartuntatautilain-valiaikaisesta-muuttamisesta.pdf>

^{xi} <https://www.pam.fi/media/1.-materiaalipankki-tiedostot-nakyvat-julkisessa-materiaalipankissa/lausunnot/01lausunnot-2021/pamin-lausunto-hallituksen-esitys-eduskunnalle-laiksi-tartuntatautilain-58-a-ja-58-b-c2-a7n-muuttamisesta-he-1182021-vp.pdf>

^{xii} <https://www.pam.fi/media/1.-materiaalipankki-tiedostot-nakyvat-julkisessa-materiaalipankissa/lausunnot/01lausunnot-2021/pamin-lausunto-vn211862021-tartuntatautilain-muuttamista-koskeva-hallituksen-esitysluonnos-liittyen-terveysturvalliseen-maahantuloon-ja-koronatodistukseen.pdf>

^{xiii} <https://www.pam.fi/media/1.-materiaalipankki-tiedostot-nakyvat-julkisessa-materiaalipankissa/lausunnot/01lausunnot-2021/pamin-lausunto-he-1312021-vp-hallituksen-esitys-eduskunnalle-laiksi-tartuntatautilain-muuttamisesta-ja-valiaikaisesta-muuttamisesta.pdf>

^{xiv} <https://www.pam.fi/media/1.-materiaalipankki-tiedostot-nakyvat-julkisessa-materiaalipankissa/lausunnot/01lausunnot-2021/pamin-lausunto-tartuntatautilain-58-a-c2-a7ssa-ja-sen-nojalla-annetun-valtioneuvoston-asetuksen-muuttamisesta.pdf>

PAM	Jäsenyys ja liittyminen	030 100 600	Service på svenska	030 100 640
	www.pam.fi			
Palvelualojen ammattiliitto	Jäsenten työsuhteasiat	030 100 620	Arbetslöshetskassa	020 690 211
Servicefacket	Työttömyyskassa	020 690 211	Vaihe/Växel	020 774 002